

Сунъгъврин аш диглгън

Сунъгъврин кампанă товчлгч нег кодлмшнь—сунъгългъна ашинь диглгън болдж тоолгддг зöвтă. Эн кодлмш ик гидг оньгта, дигтă болн шулугъар кодлхиг сунъгъврин участксин боли округсин комиссмүдăс некджăнă. Тер тöлăд дуугъан öглгънă тоогъинь боли дуугъан öглгънă протокол ягъдж бичхин туск диг-даранла сунъгъврин комиссмүд эртăснь таньлддж, сăанăр меддж авх йоста.

Дуугъан öглгънă ашинь йилгъдж диглгънă туск кодлмш хойр экземплярăр бичгдхмн. Лена дару, онъгданар келхд сö 12 часла, сунъгъврин участкин комисс эклăд, цуг тоолгъан чилăгъăд, дуугъан öглгънă протоколинь бичăд дуустлан тасрхан уга кодлх зöвтă. Дуугъан öглгъиг тооллгън, сунъгъачнр дуугъан öгсн герт кегдх зöвтă. Дуугъан öглгъиг тоолджах цагла сунъгъврин участкин комиссăс талдан, олна организацсин боли күчкөлсчирин обществин элчнр, барин элчнр бас орлцдж чадхмн.

Сунъгъврин участкин комисс сунъгъврин яршг секхăсн öмн,

эс олзлгдсн цевр сунъгъврин бюллетеньсиг цугтнь комиссин тиизăр тиизлчкх зöвтă. Дуугъан öглгънă протоколин негдгч боли хойрдгч халхинь сунъгъврин комиссин сеглăтр да в зуур бичăд белдчкх зöвтă.

Протоколин öмн халхднь графагъар ирлцүлдж хăлăгдсн тоотнь бичгдх зöвтă: сунъгъвр болх öдр—1958 джилни октябрин 19 гисн то бичгдхмн, сунъгъврин участкин номер тăвгдхмн, эн участок тооднь орджах сунъгъврин округин нернь боли номернь тăвгдхмн, амти бăăх пунктин (балгъсна, поселкин, селăнă боли н. ч.) района неринь бичхмн; участкин комиссин бүрдăц батллгъна туск балгъсна эс гидж района күцăгч комитетин шиидвр гарсн öдр темдггдх зöвтă. Комиссин чледин тоогъинь бичхлăрн, ямаран болвчн үүлăр протокол бичгдлгън деер эс ирсн комиссин члед протоколд бас бичгдхмн.

Түүнă хöоннь, сунъгъврин участкин комисс, списокд бăăх сунъгъачнрин цуг-ут тоогъинь (гол боли невр списокд бăăсн сунъгъачнрин тоог негдүлдж тоолад), сунъгъврин бюллетен

нь авсн сунъгъачнрин тоогъинь диглдж авна (сунъгъачнр-т сунъгъврин бюллетень öгсн цагт 7-ч графад тăвгддг «да» гидг темдгиг тоолад). Йилгъдж диглсн тоогъинь дуугъан öглгънă протоколин 1-ч боли 2-ч графад бичхмн.

Сунъгъврин участкин комисс, сунъгъврин яршгудас гаргъдж авсн бюллетеньсиг тоолчкад, дуугъан öглгънă протоколин 3—7 графасинь бичнă.

Сунъгъврин участкин комиссин ахлач, комиссин члединнь öөр, сунъгъврин яршгуд секчкăд, дуугъан öглгънă ашинь бюллетень болгъниг умшдж сонъсхад, кандидатин тöлă дуугъан öгсн бюллетеньсин, кандидатиг хусчксн бюллетенсăс салу-салу тăвнă.

Сунъгъврин участкин комисс хаджгър гигъăд темдггчксн бюллетеньс бас салу тăвгдх зöвтă. Дуугъан öгчăх цагла негнăс үлү кандидат үлдăгдсн бюллетеньс, тер мет барлгддж батлгдснас онъгдан кевтă-янзта бюллетеньс харгъхла, тедн тоод орх зöв уга гидж сунъгъврин положеньд келгдджăнă. Öдгă цагт болджах Хальмг АССР-н Деед Советин сунъгъвр-т сунъгъврин округ болгънар зуг неджăгъăд кандидат

темдггдджăх учрар, сунъгъврин цуг бюллетеньс болгънд неджăдхн күүнă нерн бăăх зöвтă. Тер учр дерăс, бюллетеньд негнăс үлү нерд үлдăгдддж, хаджгър гарх зöв уга, ганчхн хаджгър гархнь—барлгддж батлгдснас онъгдан кевтă-янзта бюллетень харгъад чиги бăăхмн. Керм сунъгъврин бюллетень чик-хаджгърнь медгдл уга алньгтрулад бăăгдсн цагт, эн тöриг сунъгъврин комисс гар öрглгъяр шииддж таслх зöвтă.

Керм сунъгъврин бюллетеньсд темдггдсн кандидатин неринь хусл уга, деернь немăд талдан, эн округар эс темдггдсн күүнă нер биччксн болхла, тиим бюллетень чик боли темдггдсн кандидатин тöлă дуугъан öгсн болдж тоолгддгиг меддж авх кергтă. Кермджăн округар темдггдсн кандидатин неринь хусчкад, түүнă ормд, депутатд эс темдггдсн талдан күүнă нер бюллетеньд биччксн цагт, тиим бюллетень хаджгър болдж тоолгдш уга, болв темдггдсн кандидатд дуугъан эс öгснд тоолгдхмн.

Бюллетеньсăн тус-тустнь салгъдж тăвăд диглчкăд, сунъгъврин участкин комисс баг болгънд кедү бюллетень бăăх-

инь тоолад дуугъан öглгънă протоколин ямаран графаст бичгдх болна, түүнднь оичдж диглнă. Чикър тоолгдсиг медхин кергт 4-ч боли 5-ч графаст бăасн тоог негдүлдж тоолх кергтă. Эн хойр графад бăасн то негдăд—3-ч графад сн тоола ирлцх зöвтă. Дакад: 5-ч графад бăасн то 6-ч боли 8-ч графад бăасн тоола ирлцх зöвтă. «Кандидатин авсн дууг» бичдг 7-ч графад, нердүднь эс хусгдсн, чик гидж тоолгдджх бюллетеньс бичгдх зöвтă.

Сунъгъврин участкин комиссин дуугъан öглгънă протокол хойр экземплярар бичгддмн. Протоколин хойр экземплярт дуугъан öглгънă ашинь тооллгънла бăасн комиссин члед цугтан гаран тăвх зöвтă, теднă тоод эрк биш ахлачнь боли сеглăтрнь гаран тăвăд, комиссин тиизинь тăвдж батлх зöвтă. Сунъгъврин участкин комисс протоколиг бичдж дуусн, ямаран округт эн участкăр бичг болна, тиггăлăн тудл уга, октябрин 20-д öрүн 7 часас уратл уга округин комисс авд болдгар йовулх зöвтă. Протокол öгсндăн гар цаас авх кергтă.

Сунъгъврин комиссин дуугъан öглгънă протоколин хойрдгч экземпляринь сунъгъврин ти-

злчкн бюллетеньсиг (чкикинь салу, хаджгъринь бас салу). сунъгъврнн участкин комиссин керг-үүлин бэрлгъиг комиссин тннзтэгъинь хамднь хадгъллгънд өггднэ: Элст балгъснд — балгъсна Советн күүцэгч комитетд, район — күүч-көлсчрнн депутатарнн район Советн күүцэгч комитетст.

Дуугъан өглгънэ протоклиг округин комиссд өгэд, керг-үүлин бэрлгъиг күүцэгч комитетст өгснэ хөөн, сунъгъврнн участкин комиссин үүлдврнн төгснэ.

☆☆☆

У ч а с т к с и н комиссмүд ду өглгънэ тоог болн сунъгъврнн аш диглгъиг зуг сунъгъврнн участкин комиссмүдин дуугъан өглгънэ протоколмудас иштэгъар, кенэ. Эн көдлмшиг дуустлан болн ду өглгънэ протокол бичтлэн округсин комиссмүд завср кех зөв уга.

Сунъгъврнн участкин комиссмүд ду өглгънэ протокол бичнэ, терүнэ диг-даратар сунъгъврнн округсин комиссмүдин ду өглгънэ протокол бичгднэ. Протоколин түрүн халхд сунъгъвр болджах өдр — 1958 джилин октябрин 19, сунъгъврнн округин нерн болн помер бичгднэ, Хальмг таньгъ-

чин күүч-көлсчрнн депутатнн Советин күүцэгч комитет округсин комиссмүдин хань батлсн шиидвр гарсн өдр — 1958 джилин сентябрин 21 заагднэ, дакад эн округин комиссин хань кевтэн, тер тоод ямаран чигн учрар заседаньд эс орлсн чледин нерд заадж бичгднэ.

Сунъгъврнн аш диглдж тоолджах герт округсин комиссмүдин члעדэс талдан обществени оранизацсин болн күүч-көлсчрнн обществсин эльчнр (үлгүрннь партин эс гидж комсомолин райкомин, күүч-көлсчрнн сунъгъвр уктдж кесн хургудар сунъгъгдсн итклтэ улс), тер мет барин эльчнр орлх зөвтэ. Эн улсин нерд дуугъан өглгънэ протоколин хойрдгч халхднь бичгднэ.

Хальмг АССР-н Деед Советд сунъгъджах ода болджах сунъгъврт сунъгъврнн округсин ик зууднь сунъгъврнн неджэгъад участк баанэ. Тиим округсин комиссмүд ду өглгъиг тоолш угань ил медгддженэ. Тиим округсин комиссмүд зуг сунъгъврнн участкин дуугъан өглгънэ протокол чикэр кегдсн угагинь шүүдж халэгъад, участкин комиссин протоколд баасн тоог орулад, эвранный протокол бичх зөвтэ.

Кемрджан сунъгъврнн округт сунъгъврнн кесг участкас баахла, округар дуугъан өглгънэ аш диглхлэрн, участкин комиссмүдин дуугъан өглгънэ протоколмудт баасн ирлцнргү тоог негдүлдж тоолна. Улгүрннь, кемрджан сунъгъврнн 42-ч номертэ Веселовск округт сунъгъврнн хойр участкас баахла, терүнэ нег участкасн депутатин кандидатин төлэ 765 күүн, наадк участкасн 583 күүн дуугъан өгсн болхла, эн округт депутатин кандидатин төлэ дуугъан өгсн улсин тонь 1348 болна.

Округин комиссин дуугъан өглгънэ протоколин гурвдгч халхд «кемрджан депутатнн кандидати аш диглхлэрн ил алькининь төлэ болвчн ик зунь дуугъан эс өгсн болхла» гидг үгэр эклсн аньгнь, кемрджан эн округар депутат эс сунъгъгдхла бичхин төлэд баах орм болджана. Кемрджан депутат сунъгъгдсн цагт протоколин гурвдгч халхд баах эн аньг хусгдх зөвтэ.

Кемрджан эн округар сунъгъачнрин ик зунь депутатин кандидатин төлэ дуугъан өгхлэ, тер сунъгъгдсн тоота. Сунъгъгдсн депутатд сунъгъврнн округин комисс Х а л ь м г АССР-н Деед Советд сунъгъгд-

си депутатд иткл цаас белдэд, 10 час күртл сунъгъврнн округтерүгән түдл уга депутатд бэрүлдж өгнэ. Деед Советд сунъгъгдсн депутатд иткл цаас белдэд, терүгән түдл уга депутатд бэрүлдж өгнэ.

Сунъгъврнн округин комиссин дуугъан өглгънэ протоколик хойр экземпляр бичнэ, комиссин заседаньд орсн член болгън, тер тоод комиссин ахлач болн сеглэтр терүнд эрк биш гаран тавцханэ.

Дуугъан өглгънэ протокол бичэд, терүнд гаран тавснэ хөөн, түдл уга, октябрин 20 өрүн 10 часас урд сунъгъврнн округин комиссин ахлач протоколин нег экземпляриг конвертлад, района күүцэгч комитетэр (Элст балгъснд болхла — балгъсна күүцэгч комитетэр) дамджулад сунъгъврнн Центральн комиссүр илгэх зөвтэ. Сунъгъврнн округсин комиссмүдин дуугъан өглгънэ протоколмуд района күүцэгч комитетд, октябрин 20-д, 13 час болтл ирдгэр, района күүцэгч комитетэс эн өдрин 19 час күртл сунъгъврнн Центральн комиссүр ирдг болдгар бүрдэгдх зөвтэ.

Дуугъан өглгънэ протокол илгэлгънлэ хамдан, талданар келхд, октябрин 20 ө р ү н

10 час күртл сунъгъврнн округин комиссин ахлач, округар болн сунъгъврнн ашин тускар телеграфн заньгллгъ сунъгъврнн Центральн комиссд илгэх зөвтэ. Телеграфн заньгллгънэ янз сунъгъврнн Центральн комисс сунъгъврнн цуг округсин комиссмүдүр илгәсн бичгт заагдла.

Кемрджан сунъгъврнн округин центрт телеграф уга болхла, сунъгъврнн округин комиссин телеграммиг телефогар эс гидж радиогар района (балгъсна) күүцэгч комитетд өгх зөвтэ, района (балгъсна) күүцэгч комитетд цаг түдл уга, октябрин 20-д 13 час күртл сунъгъврнн Центральн комиссүр телеграмм йовулх зөвтэ.

Сунъгъврнн округин комиссин дуугъан өглгънэ протоколин хойрдгч экземпляриг, округин комиссүр ирсн сунъгъврнн участкин комиссмүдин дуугъан өглгънэ протоколмудла хамднь, сунъгъврнн кампань төгснэ хөөн, района (балгъсна) күүцэгч комитетэр дамджулад, Хальмг таньгъчин күүч-көлсчрнн депутатнн Советин күүцэгч комитетинь хадгъллгънд өггднэ.

В. БАЙНОВ.